

**Formanden:** Da der er udtalt ønske om udvalgsbehandling, foreslår jeg, at lovforslaget henvises til skatteudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om aktieselskaber. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).*

(Lovforslaget (nr. 230) findes i tillæg A. sp. 7643, fremsættelsen i tidenden sp. 5852).

**Formanden:** Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

*Første behandling af forslag til lov om ændring af lov om forsikringsvirksomhed. (Ændringer med henblik på Danmarks tilslutning til De europæiske Fællesskaber).*

(Lovforslaget (nr. 231) findes i tillæg A. sp. 7671, fremsættelsen i tidenden sp. 5852).

Lovforslagene sattes til forhandling.

**Robert Pedersen:** Da ændringerne i loven om forsikringsvirksomhed og aktieselskabsloven er foreslået med henblik på Danmarks eventuelle tilslutning til De europæiske Fællesskaber, skal jeg starte med et par principielle betragtninger.

De perspektiver om retten til fri erhvervsudøvelse, som fremgår af Romtraktatens art. 52-66, og de planer om gennemførelsen heraf, som Ministerrådet vedtog den 8. december 1961, har kun manifesteret sig i et direktiv af 9. marts 1968 om harmonisering af selskabsretten samt et direktiv af 25. februar 1964 om genforsikring, hvorfor de nødvendige lovændringer er ret få og ikke særlig vidtgående i forhold til de eksisterende love. For det andet har vi her i dette land i EF-debatten været tilbøjelige til at hæfte os ved de ulemper, som et eventuelt dansk medlemskab af EF vil medføre, men vi glemmer fordelene. I trafikpolitikken, i bedre sikkerhedsforanstaltninger og også i de lovforslag, der nu er til behandling, er der forbedringer i forhold til de eksisterende lovbestemmelser.

Lad mig for aktieselskabslovens vedkommende kort opsummere de nødvendige lovændringer. For det første: hvis et aktieselskab på sine breve og bestillingssedler anfører aktiekapitalen, skal både den tegnede og den indbetalte kapital anføres. Videre skal selskabernes revisorer anmeldes til aktieselskabsregisteret. Dernæst: selskabsorganernes legitimation til at binde selskabet kan ikke indskrænkes på enkelte områder. Tredjemand får en bedre beskyttelse, og alle registreringspligtige dokumenter og oplysninger skal bekendtgøres i Statstidende.

Jeg vil gerne opholde mig lidt ved den vigtigste lovændring, nemlig konsekvensen af EF's første direktiv, art. 2, stk. 1, litra f, som kræver, at alle aktieselskaber skal offentliggøre deres regnskaber, ligesom der ifølge art. 3, stk. 4, skal ske en bekendtgørelse om, at disse er indsendt til Statstidende. Denne bestemmelse harmonerer godt med mit partis holdning til offentlighed om aktieselskabers økonomiske forhold, og jeg tror også, at de fleste EF-modstandere deler denne holdning.

I tilknytning til dette punkt vil jeg meget gerne stille et spørgsmål til den højtærede handelsminister. Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at ændringen af § 83 er en konsekvens af ovennævnte direktiv. Men jeg har i Handelstidende for maj 1972 set en anden vurdering af dette, som jeg beder ministeren venligst besvare. Det hedder her, at højesteretssagfører Erik Groth-Andersen, som har været butikshandelens repræsentant i det såkaldte Gomardudvalg, er meget betænkelig ved,

„... at Danmark som eneste fællesmarkedsland skal gennemføre offentliggørelse af alle aktieselskabsregnskaber fra 1. juli 1973; idet vi får et halvt års frist til gennemførelse af et direktiv. Det vil diskriminere danske virksomheder i de øvrige fællesmarkedslande. Udenlandske kædevirksomheder vil få en fordel, hvis de gennem regnskaberne kan se, hvilke virksomheder de skal søge at opkøbe.“

Heraf drager højesteretssagfører Groth-Andersen den konklusion, at det er rimeligt at udskyde denne offentliggørelse, indtil reglen gælder i de andre EF-lande.

Jeg vil gerne spørge handelsministeren, om højesteretssagføreren har ret i denne vurdering, for i det materiale, jeg har fået

[Robert Pedersen.]

fra EF-sekretariatet, kan jeg ikke finde et svar på dette spørgsmål. Selv om jeg i princippet går ind for, at regnskaberne skal offentliggøres, kunne det måske være en ulempe for danske handelsvirksomheder, hvis andre i overgangsperioden kunne sætte sig ind i disse regnskaber, uden at andre lande gav os den samme mulighed.

Derimod har jeg ingen indvendinger mod, at handelsministeren i § 84 a går lidt videre i forhold til indfødsret og bopælskrav, end i direktiv kræver, for så behøver vi ikke at forandre loven endnu en gang, når næste direktiv fra EF foreligger.

Mit parti støtter ministeren i den opfattelse, at man ved denne lovrevision kun koncentrerer sig om de ved eventuelt dansk medlemskab af EF nødvendige forandringer og så næste år foretager de justeringer af aktieselskabsloven, der er foreslået i den fællesnordiske betænkning af 1969 og af det såkaldte Gomardudvalg. Vi mener også, at det er rigtigt at godkende de merudgifter, der påløber til aktieselskabs-registeret, på 1 mill. kr.

Hvad angår den anden lov, forsikringsloven, er ændringerne på de fleste punkter en naturlig følge af aktieselskabslovens forandringer og gælder af praktiske grunde både for forsikringsaktieselskaber og gensidige selskaber. På grund af de store tekniske vanskeligheder, der er forbundet med en harmonisering af retten til etablering og fri udveksling af tjenesteydelser, har EF kun udstedt ét direktiv af 25. februar 1964 om genforsikring. Jeg skal her blot nævne, at hidtil har betingelsen for, at udenlandske selskaber kunne få lov til at virke her i landet, været, at der indrømmedes danske selskaber en tilsvarende ret i vedkommende land. Dette gensidighedskrav foreslås modificeret ved en bestemmelse, så handelsministeren fremover får adgang til at udstede bekendtgørelser, hvorefter der på grund af vedtagne direktiver om liberalisering af adgangen til etablering eller udførte tjenesteydelser kan ses bort fra gensidighedskravet.

Jeg synes, der er én part i denne sag, man må spørge, og det er forsikringsverdenen, og jeg tillader mig at citere to ting. Først et brev fra direktør G. Koefoed i Assurandør-Societetet, som skriver til mig, at der ikke fra

Assurandør-Societetets side på det private danske forsikrings erhvervs vegne er eller vil blive rejst principielle indvendinger mod de i lovforslaget optagne bestemmelser til ændring af de nugældende forsikringstilsynslove. Dernæst vil jeg tillade mig kort at citere formanden for Assurandør-Societetet, direktør Jørgen S. Dreyer, der i årsberetningen siger:

„Det er som lige nævnt af markedssekretariatet og af vismændene påvist, at Danmark gennem de økonomiske gevinster ved en tilslutning til EF vil opnå væsentlige fordele for dansk erhvervsliv som helhed. Allerede af den grund må dansk forsikring ubetinget gå ind for en tilslutning til EF. I øvrigt må det være i landets interesse at blive medlem for at få medbestemmelsesret og mulighed for at øve indflydelse på udformningen af EF's fremtidige politik.“

I ministerens bemærkninger til forsikringsloven er der ikke som for aktieselskabsloven givet noget løfte om modernisering af loven. Jeg er fuld af forståelse for, at det er nødvendigt at begrænse ændringerne til de af vor eventuelle tilslutning til EF nødvendiggjorte forandringer, ikke mindst af hensyn til det store arbejdspress, som embedsmænd i alle ministerier virker under. Men jeg havde gerne set et løfte fra ministeren om en senere almen revision af forsikringsloven, hvilket er tiltrængt.

Lige til sidst et par generelle betragtninger om den frie etableringsret inden for EF, idet vi jo alle, modstandere såvel som tilhængere af dansk tilslutning, nærer visse betænkeligheder ved denne konsekvens af medlemskabet. For det første har allerede en del forsikringsselskaber taget konsekvensen af eventuelt dansk medlemskab ved at indgå fusioner. Sammenslutningen mellem Arbejdsgivernes Ulykkesforsikring og Mejeriernes & Landbrugets Ulykkesforsikring, mellem Skandinavica og Baltica, og andre kunne nævnes, hvilket viser, at dansk erhvervsliv er klar over, at de forretningsmænd, der sover ved dansk tilslutning til EF, aldrig erhvervsmæssigt kommer til at vågne op.

Desuden synes jeg, der er grund til som en orientering at fremføre de belgiske erfaringer, idet Belgien jo er det EF-land, der i dette forhold kommer os nærmest. Mellem 1959 og 1970 tegnede udenlandske investe-

[Robert Pedersen.]  
ringer sig for 122 milliarder belgiske francs, hvoraf USA tegnede sig for 53 pct., Tyskland for 12, England for 8 og Frankrig for 6 pct. Det vil sige, at investeringer fra ikke-EF-lande var lige ved  $\frac{2}{3}$  af de samlede udenlandske investeringer. Derfor skal vi nok have vores opmærksomhed fremover vendt ikke mod EF-lande, men mod nationer som USA og Sverige, der vil have en virkelig interesse i at få føden indenfor i et EF tilsluttet Danmark. Men en sådan betragtning er der jo i den følelsesladede markedsdebat ikke megen agitation i.

På socialdemokratiets vegne skal jeg hermed give handelsministeren tilslutning til de to lovforslag.

**Knud Thomsen:** Efter den grundige gennemgang, vi har hørt fra den socialdemokratiske ordfører, har jeg ikke mange ord at sige ved denne første behandling. Jeg kan på forhånd sige, at det konservative folkeparti giver tilsagn om en velvillig udvalgsbehandling af de to lovforslag, både om aktieselskaber og om forsikringsvirksomhed.

Så, jeg går ud fra, at handelsministeren med forslagen relativt sene fremsættelse ikke har tænkt sig, at folketinget skal arbejde hidsigt med disse ting i de første uger. Jeg slutter deraf, at handelsministerens hensigt har været — ved at få en første behandling og dermed få nedsat et udvalg — at give erhvervslivet en postadresse, nemlig udvalgets postadresse, eventuelt handelsministerens egen, hvortil man kan komme med de indvendinger, der vil kunne rejses fra erhvervslivets side, og som vi så kan møde, når vi genoptager arbejdet i oktober.

Dette bringer mig til den eneste bemærkning, jeg skal gøre. Jeg har med interesse læst i ministerens fremsættelse om den procedure, ministeren gør rede for, og som med hensyn til aktieselskabsloven er: først disse bestemmelser, derefter i folketingsåret 1972-73 en ny og grundig gennemarbejdning af aktieselskabsloven på basis af den nordiske betænkning af 1969. Jeg har intet at indvende imod det og ej heller mod, at man senere på basis af de kommende direktiver atter må foretage forandringer. Men jeg kobler det sammen med ministerens bemærkninger om G.m.b.H.-loven, som professor Gomard jo arbejder med. Om dette siger

ministeren, at de kommende direktiver — og derved er vi altså henne ved en 3. behandling af aktieselskabsloven, måske om 2-3 år — efter ministerens mening vil gøre det hensigtsmæssigt senest i forbindelse med disse direktivers indarbejdelse at gennemføre en lov. Jeg havde været lykkeligere, hvis ministeren havde kunnet love, i alt fald love at overveje, om det ikke var et for erhvervslivet mere hensigtsmæssigt tidspunkt at gøre dette samtidig med den ret gennemgribende omarbejdelse, der finder sted i kraft af 1969-betænkningen, en bearbejdning, der jo skal finde sted i året 1972-73. Jeg skal henlede handelsministerens opmærksomhed på noget, der naturligvis er ham velbekendt, nemlig, at det netop var den samme situation, man i Holland var i, hvor man, da man ikke var den lykkelige indehaver af G.m.b.H.-instituttet, til gengæld lavede de hollandske lukkede aktieselskaber, der jo i ét og alt svarer til den model. Derved fik erhvervslivet lejlighed til at indstille sig på allerede i starten, om de ville gå over til den endelige aktieselskabsform med de forpligtelser, der dér påhviler virksomhederne, eller til det lukkede hollandske aktieselskab med de noget mindre forpligtelser, der påhviler virksomhederne ifølge det, navnlig med hensyn til regnskabskapitlet.

**Per Federspiel:** Det første lovforslag har til formål at bringe visse dele af aktieselskabslovgivningen i overensstemmelse med direktivet fra 1968 på et enkelt område, nemlig beskyttelsen af aktionærer og beskyttelsen af tredjemænd, dvs. kreditorer og medkontrahenter. Jeg tror, det er en god foranstaltning, at tegningsreglen og tegningsreglens virkning bliver ensartet i de forskellige europæiske lande.

Der rejser enkelte spørgsmål med dette forslag. Der er bl. a. nok et spørgsmål om offentliggørelse af selskabers regnskaber. Jeg tror, man skal sætte et spørgsmålstegn ved det absolutte krav om en sådan offentliggørelse. Inden for mit parti er vi i og for sig enige om, at der i højere grad bør ske offentliggørelse af aktieselskabers regnskaber, men der kan være tungtvejende erhvervsmæssige grunde til, at visse selskabers regnskaber som hidtil kan holdes uden for offentlighedens øjne. Det er der for så vidt også i direktivet af 1968 taget højde for

[Per Federspiel.]

i samtlige Fællesskabets lande, så derfor vil jeg anbefale, at vi ser meget nøje på dette spørgsmål under udvalgsbehandlingen.

Der er måske også visse ting i formuleringen, der kunne have været lykkeligere. Jeg ser, at man har fulgt direktivet med hensyn til, hvem der repræsenterer selskabet udadtil, begynder med en række bestemmelser og kommer så med en undtagelsesbestemmelse ind på det egentlige, nemlig at det er dem, der efter begrænsningerne i tegningsretten kan tegne selskabet. Det er en bagatel, men jeg tror, det kunne finde en lykkeligere formulering, der var bedre i overensstemmelse med dansk retsprog.

Der er også i forslagets § 51 b en ejendommeligt bestemmelse om undtagelse fra forpligtelsen, idet man dér siger, at hvis retshandelen falder uden for selskabets formål og selskabet godtgør, at tredjemand vidste det, eller at det ikke kunne være ham ukendt, er selskabet ikke bundet. Det er en ejendommeligt pleonasme, som egentlig siger nøjagtig det samme som tidligere, kun i form af en dobbelt negation. Det, der mangler, og det, som ville gøre reglen retsteknisk anvendelig, er det, man har udeladt ved afskrivningen af direktivet, nemlig ordene „efter omstændighederne“, som også står i den danske oversættelse af direktivet. Det er også en af de ting, som det vil være rimeligt at se på under udvalgsbehandlingen.

Henimod slutningen af forslaget foreslås en ny § 84 a, som giver ministeren en række bemyndigelser. Jeg tror oprigtigt talt, at denne bestemmelse er aldeles overflødig, for nøjagtig det samme står i tiltrædelseslovens § 5. Det kan sikkert udelades, og det giver måske en bemyndigelse, som går noget ud over, hvad der er strengt nødvendigt.

Endelig vil jeg gerne gøre én bemærkning om ministeriets udtalelse i bemærkningerne om, at alt dette vil kræve et meget betydeligt ekstra arbejde i aktieselskabsregisteret, som vil kræve en bevilling på ca. 1 mill. kr. Jeg har meget svært ved at se, hvad disse penge skal bruges til, for det, det drejer sig om, er faktisk kun konfereringsarbejde. Det er ikke kvalificeret arbejde. Det er en konstatering af, at vedtægterne er offentliggjort, at de er tilgængelige i den form, hvori de endeligt er vedtaget, og ikke som hidtil, hvor man sender en lille strimmel ind til

aktieselskabsregisteret, som de klistrer på. Det finder man vel nok udveje for. Men at dette skulle medføre et betydeligt forøget embedsapparat, har jeg meget vanskeligt ved at se.

Som helhed vil vi af ganske naturlige grunde medvirke til dette lovforslags hurtige og smertefri gennemførelse, og det samme gælder forslaget om ændringer i lov om forsikringsvirksomhed, der jo i mange henseender er enklere og bygger på selve aktieselskabsloven. Jeg kan som sagt tilsige mit partis velvillige medvirken til lovforslagenes gennemførelse.

**Niels Helveg Petersen:** Jeg kan på mit partis vegne tilsige velvillig behandling af de foreliggende lovforslag. De ændringer, der foreslås i de to love, der er tale om, er ændringer af ikke særlig omfattende karakter, i hvert fald slet ikke ændringer, der bryder afgørende med de væsentlige principper, som vi har lagt til grund i vores lovgivning på dette område. De viser vel snarest, hvor lidt det er nødvendigt at ændre i denne lovgivning forud for en dansk tilslutning. Jeg mener, at der i lovforslagene er forbedringer, også isoleret betragtet, med hensyn til den øgede offentlighed. Der er af øvrige ordførere rejst en række spørgsmål, som jeg mener det vil være værdifuldt at komme nærmere ind på under udvalgsarbejdet.

Med hensyn til aktieselskabsloven synes jeg det er godt, at det bebudes, at vi snart får en revision af denne lovgivning. Hele diskussionen om selskaber med det begrænsede ansvar, der arbejdes med, finder jeg bør vente, til vi har et udspil fra regeringens side i næste samling.

**Poul Dam:** Det er jo velkendt, at planerne om vor tiltræden af EF har visse gode virkninger. Nogle af de ting, som er blevet foreslået igennem årene, og som man dengang fik at vide overhovedet ikke kunne gennemføres, medmindre det skete i forbindelse med en stor samlet reform, kan nu pludselig, mir nichts, dir nichts, gennemføres, bare det sker, fordi man skal opfylde en forordning eller et direktiv fra De europæiske Fællesskaber. Det er godt, at bureaukratiet i De europæiske Fællesskaber altså er i stand til at give nogle en gang imellem højst nødvendige spark til det danske bureaukrati.

**[Poul Dam.]**

At det så samtidig også er i stand til at forøge det danske bureaukrati, er en ganske interessant bivirkning. Jeg er enig med hr. Per Federspiel i, at det nok ikke kan være nødvendigt at bruge en hel million. Men jeg er på den anden side enig med ministeren i, at der såmænd nok bliver brugt en hel million ekstra, om ikke mere, til de ændringer, der her er foreslået.

Jeg er ligesom hr. Knud Thomsen noget bekymret over, at vi skal have en flertrinsraket med ustandselige ændringer i aktieselskabslovgivningen i de kommende år. Men det er nu en gang noget, man må indstille sig på. Vi skal i fremtiden stå med hatten i hånden og gennemføre ændringer, hver gang det måtte passe vore venner i Bruxelles at foreslå et eller andet nyt direktiv, som kræver, at vi skal ændre lovgivningen. Vi kan altså glæde os til, at vi får noget at bestille hele tiden, og jeg forstår, at det bliver folketingets væsentligste opgave i fremtiden sådan at sidde og læse korrektur og sørge for, at oversættelsen er rigtig på det, vi får udefra.

Jeg skal i øvrigt kun hæfte mig ved et par enkelte sider af sagen. Jeg har med interesse konstateret en formulering om, at retshandler ikke forpligter selskabet, hvis det falder uden for selskabets formål. Jeg tror, vi ved lejlighed skulle have nogen diskussion om dette med selskabers formål. Jeg mener at vide, at der stiftes en hel del aktieselskaber for tiden med meget interessante formål, som synes at have et andet egentligt mål, nemlig at unddrage skatteindtægter på skatteopgørelserne. Jeg vil gerne vide, om alle et sådant selskabs retshandler er ugyldige, når selskabets formål rent faktisk kun er at foretage skatteunddragelse. Det ville være heldigt, hvis det var sådan.

Så hedder det sig, at reglerne her skal forhindre diskrimination i fremtiden. Det er klart, at det gør de, for så vidt som det drejer sig om borgere og aktieselskaber, der er hjemmehørende i EF-landene. Men der foreligger stadig en diskrimination f. eks. over for borgere fra Sverige. Jeg er ikke modstander af en liberalisering af etableringsretten. Jeg er ikke så nervøs som hr. Robert Pedersen ved, at denne frie etablering skulle give forfærdelige risici for det danske er-

hvervsliv. Men jeg er ked af, hvis det i realiteten vil betyde, at der diskrimineres mod svenske firmaer, som på mange måder har spillet en stor og en god rolle ikke alene i det nordiske økonomiske samarbejde i almindelighed, men også i det danske erhvervsliv. Det er imidlertid naturligvis hele filosofien inden for Fællesskaberne: under frihedens maske laver man de stadig skarpere afgrænsninger udadtil. Man vil komme til at diskriminere, bare ikke mod EF-landene.

Med hensyn til lovforslaget om forsikringsvirksomhed skal jeg takke for en bestemt formulering i bemærkningerne. Der står nemlig, at det bemærkes, at man ikke i forbindelse med denne lov har søgt at indarbejde visse ændringer, som EF's fremtidige direktiver kan antages at ville kræve. Jeg er meget taknemlig for, at man ikke har prøvet at være spåmand i ministeriet, at man ikke har prøvet allerede på forhånd at indarbejde eventuelle mulige fremtidige ændringer, som kunne tænkes engang med tiden.

**Handelsministeren (Erling Jensen):** Jeg skal takke for den positive modtagelse af disse to lovforslag. Jeg skal vel over for hr. Robert Pedersen og hr. Knud Thomsen hovedsagelig koncentrere mig om problematikken om G.m.b.H.-lovgivning og over for hr. Per Federspiel og hr. Poul Dam om problemet om den kommende administration.

Se, G.m.b.H.-lovgivningen er en lovgivning, som man som bekendt har nedsat professor Gomard som eneudredningsmand med et panel til at beskæftige sig med, og det er en kompliceret sag. Imidlertid skal vi allerede nu, inden vi — efter min mening forhåbentlig, efter hr. Poul Dams forhåbentlig ikke — tiltræder fællesmarkedet, have gjort os klar til at have indrettet vor lovgivning efter de ønsker til aktieselskabsloven, som allerede er opfyldt i de eksisterende fællesmarkedslande. Det, der så bliver problematikken bag hele drøftelsen om G.m.b.H., er altså, om vi kunne have unddraget en række mindre, lukkede aktieselskaber fra offentlighedskravet ved på et tidligere tidspunkt, end det ser ud til at være teknisk muligt, at være færdige med en G.m.b.H.-lovgivning. Det vil jeg naturligvis gerne drøfte og vurdere i udvalget, som hr. Knud Thomsen bad mig om. Men jeg vil gerne

## [Handelsministeren.]

understrege, at for det første ser det ud til, som hr. Poul Dam siger, at fremtidige direktiver i EF kræver ubetinget offentlighed, uanset om der er tale om større eller mindre normale aktieselskaber eller G.m.b.H.-selskaber, og det vil sige, at på dette punkt kommer vi blot til at foruddiskontere en næsten sikker udvikling. For det andet har jeg vel lov at sige, at det fællesnordiske oplæg aldrig har drømt om at sondre i sit offentlighedskrav mellem mindre og større selskaber. Endelig tror jeg, jeg kan sige, at den offentlighed, der er tale om, og som reelt kun består i, at det af Statstidende fremgår, at regnskabet kan kræves til eftersyn, hvis man ønsker det, uanset selskabernes størrelse og deres opbygning, nok er en almindelig forudsætning hos danske borgere i dag. Derfor er det min opfattelse, at vi roligt kan gennemføre det pågældende forslag om aktieselskabslovens ændring med offentlighed for alle selskaber. Men som sagt drøfter jeg meget gerne det specielle problem om de mindre aktieselskaber og spørgsmålet om tidspunktet for fremlæggelsen af en særlig G.m.b.H.-lovgivning i udvalget.

I den forbindelse skal jeg vel sige, at selv om jeg er helt opmærksom på, at udvalget ikke bliver i stand til at færdiggøre sig på denne side af den 2. juni, så er jeg dels enig i, at der bliver nogen tid til, at erhvervsorganisationer og erhvervsliv kan henvende sig til udvalget, dels ville det da kun glæde mig, hvis man midt i travlheden i øvrigt fik mulighed for at starte udvalgsarbejdet, så relevante spørgsmål, man gerne vil have besvaret fra handelsministeriet, kunne blive forberedt så tidligt som muligt.

Hr. Robert Pedersen spørger specielt om, hvorfor vi ikke antyder snarlige ændringer i forsikringsloven. Det skyldes, at den har en betydelig kortere levetid bag sig, idet den nemlig er fra 1959 og ikke har bestået i ca. 40 år som vor aktieselskabslov. Det skyldes vel også, at vi har en større grad af løbende kontrol med forsikringslovens virkning, end det trods alt er tilfældet med aktieselskabsloven. Men de kommende EF-direktiver vil for mig at se nødvendiggøre mere væsentlige ændringer i forsikringsloven.

Hr. Per Federspiel satte et spørgsmålstegn ved det absolutte krav om offentliggørelse, og det er jeg da klar over at vi skal

drøfte i udvalget. Jeg sætter ikke selv det samme spørgsmålstegn. Jeg tror ikke, det normalt er i erhvervslivets interesse at sætte spørgsmålstegn ved begreber som åbenhed, information og offentlighed, og jeg håber, vi i udvalgsarbejdet vil konstatere, at det mener den overvejende del af dansk erhvervsliv allerede i dag. Jeg drøfter meget gerne i udvalget bedre formuleringer, og hvis hr. Per Federspiel har fundet pleonasmer, så skal vi gerne sørge for at få udryddet dem i den endelige version.

Jeg tror ikke, at de bemyndigelser, der foreslås, går ud over det nødvendige. Endelig skal jeg sige vedrørende spørgsmålet om administrationen, at det måske er netop hr. Per Federspiel bekendt, at i hvert fald juridisk assistance må betales, men hvis vi også på det punkt kan finde ud af, at det administrative kan klares lettere, så hører vi meget gerne derom i udvalget.

Hr. Poul Dam er jeg som sædvanlig imponeret over. At hr. Poul Dam i et forslag, som, så vidt jeg kan høre, til 100 pct. tilgodeser synspunkter, som hr. Poul Dam gerne vil have tilgodeset, alligevel kan finde anledning til kritiske bemærkninger, det tjener til hans ære som formuleringsekspert. Hr. Poul Dam nøjedes med at sige, at dette lovforslag havde visse gode virkninger. Inden for det, det beskæftiger sig med, har det for mig at se kun gode virkninger, og det tilfredsstiller for mig at se synspunkter, som hr. Poul Dams og mit parti har rejst ved flere lejligheder.

Hr. Poul Dams betragtninger om, at øget kontrol forøger bureaukratiet, kan vi næppe være uenige om, men jeg vil da gerne have forslag fra hr. Poul Dam om, hvordan man kontrollerer og vurderer erhvervslivet mere omhyggeligt, uden at det kræver et større administrativt apparat hos dem, der skal kontrollere, vurdere og registrere.

Hr. Poul Dam var lidt bekymret over, at dette var en flertrinsraket. Se, det kunne vi sagtens komme uden om, men jeg er taknemlig over, at ingen har foreslået det. Vi kunne komme uden om det ved at vente med en egentlig revision af aktieselskabsloven, til alle kommende direktiver forelå. Jeg er netop meget glad for, at ingen har stillet dette forslag. Jeg mener, at vi har arbejdet så længe med en tilbundsgående revision af aktieselskabsloven, at både erhvervslivet og

[Handelsministeren.]

befolkningen har et berettiget krav på fremsættelse af et virkelig tilbunds gående aktieselskabslovsforslag i næste samling. At det betyder, at vi kommer til at foretage revisioner fremover, er jeg klar over. På den anden side tror jeg, både hr. Poul Dam og jeg er enige om, at i den mere dynamiske tid, vi lever i, i forhold til dengang den nuværende aktieselskabslov blev tilrettelagt, må vi nok vænne os til at skulle ajourføre også aktieselskabsloven væsentligt hyppigere, end det hidtil har været tilfældet. Efter det kendskab, jeg har til de foreliggende forslag om nye direktiver, er det stort set forslag, som jeg ville være glad for at være med til at gennemføre, fordi de bygger på det medbestemmelses- og medindflydelses- og på det åbenheds- og offentlighedsprincip, som hr. Poul Dam og jeg pr. tradition og til daglig er tilhængere af.

Jeg vil meget gerne i udvalget drøfte både selskabers formål og spørgsmålet om svenske firmaers behandling fremover, men først og fremmest må jeg have lov at glæde mig over, at man med de små nuancer i vurderingerne, der skyldes forskellig stillingtagen til større principper, alligevel kan møde en bred enighed om, at det, der foreslås her, er en forbedring af den gældende aktieselskabslov og forsikringslov, som alle vil kunne tiltræde.

Hermed sluttede forhandlingen.

*Lovforslagenes overgang til anden behandling*  
vedtoges uden afstemning.

**Første næstformand (Grete Hækkerup):** Jeg foreslår, at lovforslagene henvises til et udvalg på 17 medlemmer. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

*Første behandling af forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.*

(Lovforslaget (nr. 235) findes i tillæg A. sp. 7815, fremsættelsen i tidenden sp. 6010).

Lovforslaget sattes til forhandling.

**Første næstformand (Grete Hækkerup):** Hr. Lysholt Hansen har ordet. (*Lysholt Hansen: Jeg frafalder.*)

**Hans Kjær:** Jeg kan forstå, at vi skal savne hr. Lysholt Hansens bemærkninger — i hvert fald i første omgang. Jeg mener ellers at kunne erindre fra de tidligere år, mens hr. Lysholt Hansen var oppositionsordfører, at han vel over for tilsvarende lovforslag hver gang gik ind for at støtte dem, men ikke gjorde det uden at benytte lejligheden til nogle kritiske bemærkninger om den daværende regerings økonomiske politik.

Det var vist i 1969, hr. Lysholt Hansen betragtede et forslag af denne art som en erkendelse fra regeringen af, at den økonomiske politik, den stod for, var brudt sammen; og i 1971 — sidste gang vi havde lejlighed til at se den tidligere regering fremkomme med et sådant forslag — kan jeg huske at hr. Lysholt Hansen gratulerede med rekorden. Rekorden bestod i, at man havde opnået lån og lånerammer på i alt 3 milliarder kr. til staten og offentlig låntagning på 3 år. Rekorder er ikke holdbare, heller ikke i folketinget, for nu er vi oppe på 2 milliarder kr. i én folketingssamling, så det må vel kunne fastslås, at det er en ny rekord.

Nå, nok om det. Det rent saglige, man skal bedømme efter min opfattelse i forbindelse med et forslag af denne art, kan gå på to forhold. Det ene er, om det er et nødvendigt eller rimeligt begrundet lånebehov, der foreligger, og det andet er, om tidspunktet er belejligt.

Hvad angår det sidste, så er jeg enig i, at en passende bemyndigelse giver de bedste muligheder for at udnytte de gunstigste tilbud, og hvad angår lånebehovet, så må jeg også være enig med økonomi- og budgetministeren i, at selv med en væsentlig forbedring af betalingsbalancen vil finansieringsbehovet fortsat ligge på et højt niveau en rum tid fremover. Man kan beklage det, men man kan ikke bestride det. Så meget klarere vil lånebehovet naturligvis være, hvis vi ikke får en sådan væsentlig forbedring af betalingsbalancen, og jeg skal ikke skjule, at jeg deler ikke den optimisme, som